

§ 389

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2022 tulosbudjetti

HEL 2021-013612 T 02 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti

1. hyväksyä liitteenä 1 olevan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulosbudjetin vuodelle 2022.
2. merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen hyväksymät vuoden 2022 talousarvion noudattamisohjeet.
3. oikeuttaa toimialajohtajan päättämään käyttötalouden ja investointien kokonaismäärärahojen puitteissa määrärahojen vastuuhenkilöt ja heidän määrärahansa ja tarkistamaan niitä tarvittaessa. Lautakunnalle on raportoitava määrärahojen tarkistamisista talousarvion toteutumisenusteiden yhteydessä.
4. että toimialajohtajan tulee valmistella lautakunnan käsiteltäväksi perusteltu esitys kaupunginvaltuustolle ylitysoikeudesta, jos käyttötalouden tai investointien kokonaismääräraha ei ennusteiden mukaan riitä sopeuttamistoimista huolimatta.
5. hyväksyä kaupungin hallintosäännön 15 luvun 1 §:n nojalla yhteisöjen tukemiseen varatun määrärahan käyttösuunnitelman seuraavasti:
  - Iltapäivätoiminnan avustukset 9 717 000 euroa
  - HERO ry, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry 24 000 euroa
  - Helvary ry, Helsingin vanhempainyhdistysten alueyhdistys 4 000 euroa
  - Yksityisten koulujen tonttivuokrien tukeminen 621 000 euroa
  - Käynnistämistuet, varhaiskasvatus 150 000 euroa
  - Toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön avustukset 108 000 euroa.

Euromäärät ovat enimmäismääriä.

6. oikeuttaa hallintojohtajan yhdessä ao. palvelukokonaisuuden johtajan kanssa hyväksymään talousarvion määrärahojen puitteissa Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitokselta tilattavien ei-kilpailutettujen ruokapalvelujen tilaamista ja tuottamista koskevat sopimukset, joissa määritellään toimialan, koulujen ja tuottajan väliset vastuut sekä palvelujen sisältö ja laatu.

7. oikeuttaa Stadin ammattiopiston johtavan rehtorin tekemään oppilaitoksen käyttösuunnitelman puitteissa Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitoksen kanssa palvelusopimukset, joiden tulee perustua hallintojohtajan ja palvelukokonaisuuden johtajan hyväksymään kokonaisuopimukseen.

8. oikeuttaa hallintojohtajan hyväksymään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen ja Helsingin palvelut oy:n kanssa solmitun määräaikaisen sopimuksen puitteissa koulujen ja oppilaitosten ilta- ja vapaa-ajankäytön palvelujen tilaukset.

9. oikeuttaa hallintojohtajan tekemään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen puitteissa toimialan talous- ja palkkahallintopalveluja koskevan sopimuksen vuodeksi 2022 kaupungin taloushallintopalvelujen (Talpa) kanssa.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelupäällikkö Tero Vuontisjärvi.

Vastaehdotus:

Pia Kopra: Lisätään kohtaan 4.1.

"Varataan kotihoidontuen Helsinki-lisän palauttamiseen 1–3-vuotiaille lapsille noin 17,7 miljoonaa euroa."

Perustelut: Kaupungin päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa, kuin kotihoidossa. Näin ollen kotihoidon tuen poistamisesta ei ole ollut hyötyä säästöjen kannalta. Säästöjen hakeminen lapsista ei ole koskaan oikein. Päiväkodeissa on jo nyt tungosta, joten kuntalisästä luopuminen oli virhe. Päiväkotipaikoista ja koulutetusta henkilöstöstä, erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävissä on pulaa Helsingissä. Yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat ovat lopettaneet toimintaansa vuonna 2021 ja riski, että näin tapahtuu vielä lisää vuonna 2022 on suuri. Silloin lapsia siirtyy kunnalliselle puolelle ja se puolestaan vaatii lisää henkilökuntaa.

Turvallinen lapsuus on lapsen tulevaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeä. Koti on yleensä lapselle paras paikka ja omat vanhemmat parhaimpia hoitajia. Yhteiskunnan tehtävä on tukea perheitä ei viedä niiltä valinnanvapautta hoitomuodosta päätettäessä.

Pia Kopran vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

14.12.2021

Pia Kopra jätti päätöksestä eriävän mielipiteen: Kotihoidontuen Helsinki-lisän palauttamiselle 1–3-vuotiaille lapsille olisi pitänyt lisätä noin 17,7 miljoonaa euroa.

Perustelut: Kaupungin päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa, kuin kotihoidossa. Näin ollen kotihoidon tuen poistamisesta ei ole ollut hyötyä säästöjen kannalta. Säästöjen hakeminen lapsista ei ole koskaan oikein. Päiväkodeissa on jo nyt tungosta, joten kuntalisästä luopuminen oli virhe. Päiväkotipaikoista ja koulutetusta henkilöstöstä, etenkin lastentarhanopettajista sekä pätevästä sijaisista on pulaa Helsingissä. Turvallinen lapsuus on lapsen tulevaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeä. Koti on yleensä lapselle paras paikka ja omat vanhemmat parhaimpia hoitajia. Yhteiskunnan tehtävä on tukea perheitä ei viedä niiltä valinnanvapautta hoitomuodosta päätettäessä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kasvatuksen ja koulutuksen tulosbudjetti 2022
- 2 TA 22 noudattamisohjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

1. Yleistä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.12.2021 kaupungin talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2022-2024. Kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää alaiselleen toimialalle tulosbudjetin.

Tulosbudjetin valmistelun pohjana on ollut kasvatus- ja koulutuslautakunnan 21.9.2020 hyväksymä vuoden 2022 talousarvioehdotus huomioiden sen jälkeisessä talousarviokäsittelyssä siihen päätetyt muutokset.

Lisäksi tulosbudjetissa ja sen perusteluissa on huomioitu uusi kaupunkistrategia.

Tulosbudjettivalmistelun yhteydessä toimiala on tarkistanut asiakasmääräennusteet sekä vuokrat. Lisäksi on tehty määrärahasiirtoja eri palvelukokonaisuuksien ja palveluiden välillä. Määrärahoja on uudelleenkohdennettu mm. vuokrissa ja eräissä palveluissa sinne, missä kustannuksetkin syntyvät.

Tulosbudjetin tavoitteet ovat talousarviossa lautakunnan talousarvioehdotuksen mukaisia. Siksi seuraavassa keskitytään määrärahamuutoksiin ja niiden kohdentumiseen budjetin sisällä.

Kaupunginhallitus käsitteli 13.12.2021 vuoden 2022 talousarvion noudattamisohjeita. Ohjeet on lähetetty lautakunnan jäsenille erikseen.

Tulosbudjetti ei sisällä kaupunkistrategiaan kirjattua ja kaupunginhallituksen käyttövaroihin varattua vuosina 2022-2023 käytettävissä olevaa erillismäärärahaa koronasta toipumiseen. Tästä määrärahasta 17 miljoonaa euroa on varattu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöön. Tämän erillismäärärahan käyttösuunnitelmaesitys käsitellään lautakunnassa erikseen.

Tulosbudjetissa ei myöskään ole varauksia talousarvion ulkopuolisella rahoituksella rahoitettaviin hankkeisiin.

2. Muutokset verrattuna lautakunnan talousarvioehdotukseen

Talousarvion ja siten tulosbudjetin määrärahat ovat pienemmät kuin lautakunnan talousarvioehdotuksessa, mutta myös menoarviot ovat pienentyneet verrattuna lautakunnan talousarvioehdotusta laadittaessa arvioituun menotasoon.

2.1. Käyttötalouden määrärahamuutokset

Talousarvio ja siten tulosbudjetti on tuloarvioltaan lautakunnan esityksen mukainen. Menoihin varatut määrärahat ovat talousarviossa noin 2,4 miljoonaa euroa lautakunnan esitystä pienemmät.

Käyttötalous			Muutos	
(1000 eur)	Kkltk TAE 22	TB 22	Euroa	%
Tulot	45 920	45 920	0	0 %

Menot	1 338 223	1 335 798	- 2 425	- 0,2 %
Toimintakate	- 1 292 303	- 1 289 878	2 425	+ 0,2 %

2.2. Käyttötalouden menoarvion muutokset

Menoarvio on pienentynyt noin 20 miljoonaa euroa verrattuna lautakunnan talousarvioehdotuksen laadinnan pohjana olleeseen menoarvioon. Menoarviota on laskettu seuraavin perustein:

- Kaupunkistrategian mukaisesti arviota perusparannusten aiheuttamista vuokrankorotuksista on pienennetty 8,8 miljoonalla eurolla.
- Hintatason nousuarviota on alennettu 6,6 miljoonalla eurolla. Pääosa tästä johtuu vuokrien ennakoitua pienemmistä indeksikorotuksista.
- Asiakasmäärän kasvuarviota on tarkistettu alaspäin varhaiskasvatuksessa runsaalla 300 lapsella ja perusopetuksessa runsaalla 500 oppilaalla. Tarkistus perustuu talousarvioehdotuksen laadinnan jälkeen saatuihin tietoihin tämän syksyn toteutuneista lapsimääristä. Tämä vähentää määräraharaketta 5,8 miljoonalla eurolla.
- Kaupungin digitaalisen perustan menojen arviota on nostettu 1,2 miljoonalla eurolla.

Kun huomioidaan sekä määrärahojen pieneneminen 2,4 miljoonalla eurolla että menoarvion noin 20 miljoonalla eurolla, talousarvio antaa toimialalle taloudellista liikkumavaraa noin 17,6 miljoonaa euroa verrattuna lautakunnan esitykseen. Tästä liikkumavarasta johtuen lautakunnan talousarvioehdotukseen sisältynyt arvio tarpeesta vähentää menotasoa 15,6 miljoonalla eurolla säästö- ja tuottavuustoimenpitein on pääosin poistettu tulosbudjetista. Tulosbudjettiin sisältyy kuitenkin tuottavuustoimenpiteitä, jotka ovat toiminnallisesti perusteltuja ja hillitsevät kaupunkistrategian vastuuperiaatteen mukaisesti toimialan menojen kasvua tulevinakin vuosina. Tulosbudjettiin sisältyvät tuottavuustoimenpiteet on kerrottu kohdassa 5.

2.3. Investointimäärärahojen muutokset

Investointimäärärahat ovat 3,5 miljoonaa euroa lautakunnan esitystä pienemmät. Vähennys on tehty talousarviossa tietotekniikkahankintoihin varatuista määrärahoista.

Valtuustoon nähden sitova menoerä on investointimäärärahojen kokonaissumma. Tulosbudjetissa vähennyksestä 1,0 miljoonaa euroa on vähennetty muihin hankintoihin eli tilojen varustamiseen ja kalustamiseen varatuista määrärahoista ja 2,5 miljoonaa euroa tietotekniikkahankinnoista. Muihin hankintoihin on vastaavasti varattu lisämäärärahaa käyttötalousmäärärahoihin.

Investoinnit (1 000 eur)	kkltk tae 22	TB 22	Muutos	
			eur	%
Tietotekniikka	17 500	15 000	- 2 500	- 14,3 %
Muut	13 060	13 060	- 1 000	- 7,7 %
Yhteensä	30 560	27 060	- 3 500	- 11,5 %

3. Muutokset verrattuna vuoden 2021 talousarvioon

3.1. Käyttötalouden määrärahamuutokset

Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna tuloarvio laskee noin 13,3 miljoonalla eurolla eli 22,4 %. Menoarvion vähennys johtuu pääosin siitä, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on tulorajojen nostolla alennettu valtakunnallisesti syksystä 2021 alkaen. Määrärahat puolestaan kasvavat noin 65,4 miljoonalla eurolla eli 5,1 %.

Käyttötalous (1000 eur)	TA 2021	TB 22	Muutos	
			Euroa	%
Tulot	59 179	45 920	- 13 259	-22,4 %
Menot	1 270 445	1 335 798	+ 65 353	+ 5,1 %
Toimintakate	- 1 211 266	- 1 289 878	- 78 612	- 6,49 %

3.2. Investointimäärärahojen muutokset

Investointimäärärahat kasvavat tulosbudjetissa vuoden 2021 talousarvioon ja tulosbudjettiin verrattuna 6,9 miljoonalla eurolla eli 34 %. Pääosa kasvusta on tietotekniikkahankintoihin varatuissa määrärahoissa.

Investoinnit (1 000 eur)	TA 21	TB 22	Muutos	
			eur	%
Tietotekniikka	8 140	15 000	+ 6 860	+ 84,3 %
Muut	12 060	12 060	+ 0	+ 0,0 %
Yhteensä	20 200	27 060	+ 6 860	+ 34,0 %

4. Määrärahalisäysten kohdennukset tulosbudjetissa

4.1. Käyttötalouden määrärahalisäysten kohdentaminen

Käyttötalouden määrärahoissa on tehty seuraavat lisämääräraha-
raukset verrattuna vuoden 2021 määrärahoihin:

- Toimialan asiakasmäärien kasvuun on varattu 8,5 miljoonaa euroa. Asiakasmäärä kasvaa noin 600 lapsella ja nuorella. Asiakasmäärät kasvavat lähinnä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.
- Oppivelvollisuuden laajenemisen lisäkustannuksiin on varattu 8,2 miljoonaa euroa.
- Varhaiskasvatuksen määrärahoihin on tehty 5,5 miljoonan euron tasokorotus varhaiskasvatustalouden edellyttämän palvelutason turvaamiseksi. Korotus on 0,5 miljoonaa euroa suurempi, kuin lautakunnan ehdotuksessa. Lisäys on kohdennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen.
- Digitaalisen perustan lisäkustannuksiin on varattu 8,2 miljoonaa euroa.
- Vuokrien korotuksiin on varattu 14,4 miljoonaa euroa, josta 12,8 miljoonaa euroa ylläpitovuokrien tasokorotuksiin.
- Hintatason nousun aiheuttamiin lisämenoihin on varattu 18 miljoonaa euroa.
- Yksityisen hoidon tuen kuntalisän korottamiseen 1.6.2022 alkaen on 2022 on varattu 1 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 korotus tulee kertaantumaan vuositasolla 2 miljoonaksi euroksi. Korotus ei sisällynyt lautakunnan ehdotukseen, mutta sisältyy kaupunkistrategian tavoitteisiin. Myös varhaiskasvatuksen käynnistämistuki on säilytetty vielä vuoden 2022 tulosbudjetissa nykyisellä tasollaan.
- Aiemmin investointimäärärahoilla päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille tehtyihin pienhankintoihin on tehty 1,5 miljoonan euron määrärahavaraus. Varaus on tehty käyttötalouteen, koska hankintojen luonteen vuoksi ne kuuluvat kirjanpidollisesti käyttötalousmenoiksi. Investointimäärärahoista on tehty vastaavasti 1 miljoonan euron vähennys. Eromääräisesti varaus siis kasvaa 0,5 miljoonalla eurolla. Tämä 1,5 miljoonan euron varaus ei sisällynyt lautakunnan talousarvioehdotukseen.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuustoimenpiteisiin on tehty 1 miljoonan euron varaus. Määräraha käytetään pääosin pysyvien sijaintien palkkaamiseen. Tämä varaus ei sisällynyt lautakunnan talousarvioehdotukseen.
- Valtuustoaloitteiden perusteella määrärahavaraus on tehty maksuttomien kuukautisvälineiden pilotointiin sekä kiusaamisviikku-järjestelmän kokeiluun. Varaus on yhteensä 0,2 miljoonaa euroa. Tämä varaus ei sisällynyt lautakunnan talousarvioehdotukseen.

Edellä luetellut lisäykset ovat yhteensä noin 66,5 miljoonaa euroa ja ylittävät siten noin 1 miljoonalla eurolla toimialan kokonaismäärärahojen kasvun. Erotus on katettu kohdassa 5 eritellyillä tuottavuustoimenpiteillä.

4.2. Investointimäärärahojen lisäysten kohdentaminen

Investointimäärärahojen 6,9 miljoonan euron lisäys on kohdennettu tulosbudjetissa tietotekniikkahankintoihin.

Tietotekniikkahankintojen määrärahalisäys kohdentuu pääasiassa oppilaiden ja opettajien tietokoneiden hankintoihin, joissa pidettiin määrärahojen tiukkuudesta johtuen taukoa vuonna 2021.

Suurimmat menolisäykset aiheutuvat opettajien ja oppilaiden laitteiden hankinnoista (2,8 milj.), oppivelvollisuuden laajenemisesta (2,3 milj. euroa) ja asiakastietojärjestelmä ASTIn jatkokehittämisestä (1,4 milj.).

Muut investointimäärärahat ovat vuoden 2020 tasolla. Muissa investointimäärärahoissa on uutena menoeränä 1,0 miljoonan varaus pieniin tilojen toiminnallisiin muutoksiin liittyviin hankintoihin, jotka on aiemmin rahoitettu kaupunkiympäristön toimialan investoinneista. Jatkossa ne rahoitetaan toimialan omista määrärahoista. Tämä lisämeno ei kuitenkaan vähennä muihin hankintoihin varattuja määrärahoja, koska käyttötalouteen on edellä todetulla tavalla varattu vastaavasti lisämäärärahaa aiemmin investointimäärärahoilla tehtyihin pienhankintoihin.

5. Tuottavuustoimenpiteet

Kuten edellä kohdassa 4.1. on todettu, toimialan määrärahojen lisäkohdennukset ylittävät määrärahojen kokonaislisäyksen. Tämän ovat mahdollistaneet tulosbudjettiin sisältyvät tuottavuustoimenpiteet, jotka vähentävät jo olemassa olevan toiminnan aiheuttamaa menokasvua. Tuottavuustoimenpiteillä varaudutaan myös kaupunkistrategian vastuuperiaatteen mukaisesti hillitsemään toimialan menokasvua tulevina vuosina.

Tuottavuustoimenpiteet:

- Perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa laajennetaan leikkipuis-
toihin. Tämä mahdollistaa yhdenmukaisen iltapäivätoiminnan tarjoami-
sen kaikille kaupungin 1-2 - luokkalaisille ja toimialan henkilöstöresurs-
sien tehokkaamman käytön. Avustettavan iltapäivätoiminnan tarjontaa
ei vastaavasti tarvitse lisätä.
- Toimialan hallinnon toimintaa tehostetaan tehtävien uudelleenjärjeste-
lyillä, tilojen käyttöä tehostamalla ja lisäämällä digitalisaation hyödyn-
tämistä. Hallinto keskitetään vuonna 2022 Töysänsätkadun tiloihin. Hallin-
non käytössä olleet tilat Mäkelänkadulla luovutetaan väistötilakäyttöön.
- Varhaiskasvatuksen ruoka- ja siivouspalveluiden kilpailutusta laajen-
netaan asteittain vuosina 2022-2024.
- Stadin ammatti- ja aikuisopiston osaamiskeskustoiminnan integrointi
osaksi Stadin ammattiopiston perustoimintaa käynnistetään vuonna
2022 huomioiden kuntakokeilun painopisteet.

6. Tulosbudjetin vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi sisältyy tulosbudjetin perusteluihin.

7. Tulosbudjetin rakenne

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite
Töysänsätkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

14.12.2021

Tulosbudjettiasiakirjan A-osassa ovat kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon sisältyvät toimialan talousarvioperustelut ja -tavoitteet. Lautakunta ei voi tehdä A-osaan muutoksia.

Tulosbudjettiasiakirjan B-osa on varsinainen tulosbudjetti, jossa on huomioitu edellä todetut muutokset.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kasvatuksen ja koulutuksen tulosbudjetti 2022
- 2 TA 22 noudattamisohjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano